

A sajtó és a zsidóság

Írta: Színi Gyula
író

sajtó támadóit – számosan vannak közöttük, akik ennek a sajtónak sorsába döntően beavatkozhatnak – rendszerint az jellemzi, hogy nincsenek tisztában a modern sajtó intézményével. Osztják, mint laikusok, azt a nagyon elterjedt véleményt, hogy a sajtóra szükség van, de kijelentik, hogy a mai sajtó erényeivel és főként hibáival gyökeres átalakításra szorul.

Érdekes, hogy magának a sajtónak az emberei közt is sokan vannak, akik osztják ezt az általánosan elterjedt véleményt, de természetesen mint szakemberek egészen máshol látják a sajtó hibáit és máshol keresik az orvoslásukat is.

Azzal azonban tisztában vannak, – és illenék, hogy a laikusok is tisztában legyenek vele – hogy a sajtónak ilyen általános reformja nem indulhat ki tőlünk. Távol áll tőlem, hogy Magyarország súlyát és befolyását az európai közéletben alábecsüljem. A sajtó azonban az egész világra szóló intézmény, – szándékosan mellőzöm itten a kompromittált „nemzetközi” szót, – amelynek erényei és hibái az egész világon egyformák.

A sajtó történetéből tudjuk, hogy a mai újságok formájukat és szellemüket Parisban a Lajos Fülöp király uralma alatt nyerték és eszméjük Girardintól, a párisi újságíró-fejedelemtől ered, aki először alapított előfizetőkre és egyéb, ma is szokásos lapjövendelmekre újságot. Ettől fogva a hírlapok üzleti vállalkozások lettek és mi sem természetesebb, mint hogy az erősödő nagytőke rávetette magát az újságokra, amelyek nemcsak üzleti hasznót, hanem a közvéleményre való erős befolyást jelentettek.

Közismert dolgokat ismétlek, de lehetetlen a sajtóról igaz- és komoly véleményt alkotni egész fejlődési komplexuma-

ismerete nélkül. Abban a mértékben, ahogy az újságírás üzletiesedett, el kellett hogy vesszítse addig való ere nyeit. Más ere nyei viszont más hibái támadtak. Ere nye lett az egész világról való lehető gyors informálás, bekapcsolása a távírónak, telefontak és egyéb technikai eszköznek, ezzel azonban együtt járt a felelősségérzés csökkenése, mert az egész világra szóló információ nem lehetett alapos, nem lehetett lelkiismeretes. Verseny támadt az újságok közt a híradás gyorsaságában, de nem alaposságában. Az egyik a másikat szinte kizárja. Innen ered a szenzáció hajszolása és annak ikertestvére: a „kacsa”. Az újságoknak az üzleti életbe való bekapcsolódása maga után vonta, hogy a sajtó olyan rengeteg tőkés érdekeltségnek vált hordozójává, amilyenekről azelőtt nem is álmodtak az üzletemberek és ezzel együtt járt bizonyos korrumpáltság.

Minek ismétlem ezeket a százszor leírt dolgokat? Mert akik a sajtót támadják, nem magát az intézményt sújtják véleményükkel, hanem annak az embereit. Ha valahol nagyipar támad, amely olcsó és selejtes holmikkal árasztja el a világot, lehet-e ezért támadni a munkásokat? Ez senkinek sem jut eszébe. De a sajtónak a munkásait támadják olyan hibák miatt, amelyek magának a nagyüzemnek a hibái. Igaz, hogy az újságírónak a felelőssége nagyobb, mint a kézi munkásé, de viszont a súlya, befolyása eltörpül a lap másnemű, rendszerint üzleti érdekeivel szemben. Ezért mondta a nagy Bismarck, aki fölismerete az újságíró nehéz helyzetét, hogy minden hírlapíró pályatévesztett ember. Viszont Bismarck vaskeze sem akarta teljesen megszüntetni a sajtót, amelyre – hiába – szükség van. Ma a sajtó az a hétfejű sárkány, amelynek minden fejét le kellene vágni, kivéve a hetediket, amely mindig kinő és ennek a neve: kritika. A sajtó a modern szellemi „életnek épp olyan, talán fontosabb szerve is, mint a parlament.

Ez általánosságok után a magyar sajtóról óhajtok szólni, amelyet támadások értek a múltban, támadások érnek a jelenben és alighanem támadások fognak érni a jövőben is.

Ma, amikor papírínség és egyéb körülmények következtében a magyar sajtó legválságosabb napjait éli, úgyszólván a létért való keserves küzdelmét folytatja, arra az elmúlt sajtóra – amire a vádak vonatkoznak – már úgy tekintünk vissza, mint a magyar újságírás hőskorára, gyönyörű virágzására, nagyszerű kifejlődésére, amivel úgyszólván a semmiből teremtette meg önmagát.

Nem beszélek a legnagyobbak koráról, amikor Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Kemény Zsigmond báró forgatták a tollat, ezekhez a heroszokhoz már alig ér föl a pillantásunk. Szinte azt lehet mondani, hogy abban a mértékben, ahogy maga a sajtó intézménye megerősödött és bekapcsolódott a világ általános fejlődésébe, az emberei vesszítettek egyéniségük erejéből és fontosságát. A telefon és a távíró fontosabb lett, mint az író toll és a

közérdek mögött, inkább, mint valaha, ott settenkedett az üzleti érdek, a magánérdek.

És mégis, végeredményben nem becsületes és nagyszerű sajtó volt-e az, amely ilyen neveket vetett föl, hogy csak taláalomra említsem őket: Rákosi Jenő, Ábrányi Kornél, Ábrányi Emil Bartha Miklós, Inczedy László, Kaas Ivor, Cholnoky Viktor, Tóth Béla, Horváth Gyula, Fáik Miksa, Bródy Zsigmond, Braun Sándor, Vészi József, Márkus Miksa. Szándékosan keverem ebben a névsorban az élőket és a holtakat, a keresztényeket és zsidóikat, mert egyformán hozzátartoznak ahhoz a korszakhoz, amelyet jellemezni akarok. Lehet-e erre a sajtóra azt mondani! hogy lelkében zsidó volt? Csak arra gondoljunk, hogy mennyit tett ez a sajtó a főváros magyarosodása érdekében. Pedig ez a sajtó – mindenki tudja – nagyrészt zsidó tőkések kezében volt. Ez a sajtó kétségtelenül hazafias, sőt egyenesen sovíniszta volt. Zsidó munkatársai épp úgy szenvedtek sebeket a hazafiassáért való csatájukban, mint a keresztények. „Akkor üzlet volt a hazafiság”, – hangzik ilyenkor a talpraesettnek látszó válasz.

De boncoljuk csak ezt a kérdést, nézzünk a mélyére, akkor te kell látnunk, hogy a nagytőke mindig hazafias, nem is lehet más. Ma is: kinek áll érdekében leginkább, hogy a magyar kőróna kurzusa fölmenjen, ha nem a magyarországi nagytőkésnek? A hazafiság csakugyan a legjobb üzlet és a legjobb újságpolitika. Tegyük föl, hogy a zsidó tőkés csak üzleti érdekből hazafias. Eltekintve attól, hogy nehéz embert másképp elképzelni, mint önös érdekeinek háttérével, a zsidó tőkésben adva van a megbízható hazafi, akit életének gyökerében, üzletében érint a hazafiság kérdése.

Aki ezt túlzásnak tekinti és nem hiszi el, kérdezze meg – a kommunistáktól. Mindenütt a világon, ahol a bolsevizmus fölűti a fejét, első dolga, hogy a tőkés kezekben lévő sajtóra tegye rá a kezét, mert tudja, hogy ebben a tőkés sajtóban van a hazafiság legnagyobb támasza. Az első ellenforradalmi cselekedet keresztény katonai és politikai körökből eredt, de az első ellenforradalmi beszéd – és nagyon veszedelmes körülmények közt – az újságírók klubjában, az Otthonban, hangzott el. Az a sajtó zúdult föl, amely mindig ellenforradalmilag gyanús volt a proletárdiktatúra szemében és amelyet állandóan fenyegettek meg, hogy mezei és egyéb testi munkára fogják, ha nem hagy föl ellenforradalmi izgatásával, ami, kifogyván a nyomtató papiros, élőszóval folyt tovább klubokban és egyéb népes helyeken, hol az újságírók megfordultak. A bolsevizmus ellen való hangulat csírát az üzletembereken kívül a sajtó képviselői terjesztették leginkább.

Ezek tudott dolgok és akik a sajtó fölött pálcát akarnak törni, gondolják meg ezt. Gondolják meg azt is, hogy a háború négy esztendeje alatt ez a zsidókézen lévő sajtó izgatott leginkább a kitartásra, a németek által kiadott „durchhalten!” jelszóra. Igaz, hogy cenzúra, nagyon szigorú katonai cenzúra alatt voltak az újságok, de aki ismerős a viszonyokkal, tudja, hogy a tőkés sajtója cenzúra nélkül is hazafias lett volna és a cenzúra voltaképp csak ezeknek a tőkésnek állami védelme volt

más törekvések ellen, amelyek esetleg balra irányíthatták volna a közvéleményt. Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy azok között az újságírók között, akiket a (legfelsőbb hadvezetőség tartott méltóknak újságírói érdemük kitüntetésére, igen nagy számban vannak zsidó újságírók.

Ezzel szemben a zsidóság teherlapjára írják a sajtónak azt a részét, amely bolszevista agitációt űzött. És hivatkoznak arra, hogy ezek túlnyomón zsidók voltak. De nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy ezek a zsidók kiközösítették magukat a zsidóságból, világpolgároknak és vallástalanoknak mondták és érezték magukat, zsidó intézményeket üldöztek és tönkretettek, a többi közt és első sorban el akarták pusztítani a zsidó tőke kezében lévő hazafias sajtót. Ez világos, logikus és ügy érzem, hogy nem szorul bővebb bizonyításra.

Annyit kétségtelenül el tudtak érni, hogy a magyar sajtó képe ma bonyolult, mint a gordiusi csomó. De aki ezt a csomót karddal akarja kettévágni, gondolja meg százszor is, hogy mit tesz, vizsgálja meg, hogy abban a gordiusi csomóban csak közönséges kötelek vannak-e, vagy pedig az ország életének, fejlődési lehetőségének véredényei, idegszájai. És aki a csomót kettévágja, sohasem tudhatja, hogy nem az ország életerejét találja-e.

